

Tetovirano sonce

In pogledal je na luno in opazil številne palače. Ena palač zre tako na morje kot na ocean, čigar nabrežja vzdržujejo plodna in pusta ozemlja, vodijo tiste, ki ostanejo, in tiste, ki potujejo. Atlaško pogorje bedi nad četrtmi prepletenih mestnih alej. Nenadni odprti prostori te obdajo z vonjavami – začimbe, zeleni čaj, metino listje, znoj, prežet s kuskusom, aromatične rastline in slan vetrc z morja.

Na dvorišču mošeje al Fana je ženska, zavita v bele tančice svojega oblačila, zastrta do ust. Oči ima namazane z ogljem starodavnega poželenja in roke ji mešajo karte: "Pridite, gospe, pridite si pogledat svojo prihodnost."

Dekleta v azurnih oblačilih plešejo pred občinstvom. Njihovi lasje, nabrani v tenke kite okoli svetlika-jočih se čel, jim padajo ob obrazih. V temini kit se lesketajo biseri, kristali in okrogli srebrni obeski, ki z obledelo rjo obkrožajo njihova žareča lica.

Bobni Severne Afrike bobnajo; strune Barbarije zvenijo. Če spraševalec s svojim vprašanjem potrka na pokrove zaklenjenih skrinj, se bodo te razprle in ob bobnanju bobnov bodo vprašanje zaklicali deški glasovi, in odgovorile jim bodo beduinske berberske deklice.

"Bobnaj najbolj skrito skrivnost skrivnosti, ključavnico uma."

Ljubeče in plašno se tresejo mlade dojke. Jantarjeve ogrlice drhtijo, žafran je stopljen v srebro, zloščene barve morja, polj in peska. Dovršene verižice so vezivo zgodovine, v njih so skrivnosti, ki zapisujejo čas in telo, okoli vratu oprijet ovrtnik, ob trenju ječijo spoji. Dekletom zapestnice pozvnanje, telesa drhtijo, se približujejo in se odmikajo, hrepenijo po osvoboditvi iz ujetosti v ornamentirano okovje ... Berberska zvezda danica sije, dragulj hematita niha na nabreklih dojkah. Nešteti polmesece zaznamujejo telo in dušo in izginevajo v času.

Visok deček stopi naprej, roke se mu oklepajo bodala, skritega v širokih pregibih njegovega ogrinjala in srca. Bobni tolčejo glasneje.

"Bobnaj ..."

Deklica ponosno stopi naprej. Tih odstira in zastira tetovirane polmesece. Ves govor je tenčica, ves razen ekstaze ljubezni. Ozre se k njemu in odmakne pogled, njeno drhteče tetoviranje pravi: dotakni se me. Fant zadržeta.

"Tujec našim skrivnostim, poskusi z očmi."

Skrito odkrito tetoviranje se ob sklicu spoti. Poklicali smo te; videl in izkusil si skrivnost in zdaj je zapečatena v tvojih prsih kot priča tvojega srca. Pokrov se ne bo odprl in skrivnost se ne bo razvedela. Nihče ne bo slišal skritega znanja, vidnega in nevidnega, le naši dediči in gospodarji.

Fant iztegne roki, v desnici bodalo. Prek rok in tilnika mu zdrsne vrv. V levico stisne njen konec, ga zaplete v vozel na ročaju bodala. Bodalo nameri v tetoviranje, vrv povleče sem ter tja prek svojega vratu. Fant povleče konec vrvi, zategne z njo vozel na bodalu, zadržuje združitev ljubezni. Dekle drhti. "Ni umika ... mora biti ... ničesar ne moremo zanikati." Fant povleče za bodalo. Vrv se napne. Dekle malodane stopi nazaj. "Ne, za božjo voljo, razkril si se."

Rezilo zapleše, levo, desno, naprej, nazaj. Boben udarja glasneje.

"Bobnaj najbolj skrito skrivnost skrivnosti..."

Ostra in svetlikajoča se konica rezila se dotakne vratu. Niz koralid se stakne, preden se z vzdihom razpusti. Ostra konica se spusti do prsi, prereže azurno obleko, prebada tetoviranje na bakreni koži. Zvezda danica žari s sojem rdečega sonca Marakeša.

Občinstvo postane napeta tetiva in ples lok. Govor plesalcev se pretaka v tetivo.

Na dvorišču mošeje al Fana se premešajo karte. "Pridi in si poglej svojo usodo." Imenuje kralje in kraljice, fante in ase, džokerje in platalce, jih obrača in pobira. Gleda me in govori v ugankah in namigih. Skozi tenčico razpoznavam njene zlate zobe, v katerih se svetlika rdeče sonce Marakeša. Mrmra mnoge besede, ki jih ne poznam. V rokah drži fanta. Ta neti srečo v ljubezni. Kralj, v njeni drugi roki, zlohotno čaka.

Naglo premeša karte in jih razprostre v pahljačo, s podobami, obrnjenimi navzdol, skritimi. Dotakne se moje roke; reče, naj izberem. Njena roka je okrašena s tetoviranimi vzorci iz kane, rumenkaste temno-rdeče barve. "Kana, kana, o Quatr el Nada."

Ko sva se dotaknili, sva izmenjali tetoviranji in skrivnost skrivnosti. Moje srce je postalo radostno in spokojno.

Tako pravim: nevednost bega, znanje bega. Tu blizu piska na piščal krotilec kač. Modrasova glava se mu vzpne iz torbe. Mimo gre nosač vode in si brblja. Modrasova glava, lesk kane, ženskino oko, oko rdečega sonca Marakeša – vse to vidim. Tišina je zdobljena, čas se razliva, mozaični verzi se stekajo skupaj. In vidim Ra'Atum, kačo na vsaki strani zavihnjenega sončnega diska na Kraljevi kroni.

Nosač vode brblja, napaja žejne, kot da bi premogel vode Zamzama. Fant se vrti okoli lastne osi, Nubijec, še golobrad Mulawī, njegov tenki pas je obdan s krili sedmih nebes. Vrti in vrti se v krogu ob udarcih tamburina.

Preskoči neizrečeno, trese se, presunjen je in bled. Njegova temna, jasna polt odseva njegove postopne preobrazbe, buden in pijan, čuječen in zanesen, začaran in zabrisan. Slep za svet vidi s čutili. Krilo se mu zavrti okoli glave in druga okoli pasu. Dva prstana širita okrog sebe mavrične barve, belo na belem, in vmes – teman planet, presvetljen z ekstazo, kakor da bi bil pesem, ki je pesniku ušla iz rok, plešoče, ritmično bitje ... Bobnaj skrivnost.

Na dvorišču al Ghurija smo obsedeni, kot da bi nam nad glavami lebdeli ptiči. Telo, ki postaja tetoviranje duše, se pridružuje dvema prstanoma neba in zemlje. Ptič plane na tetoviranje.

Bila je noč polne lune, ko ga je njegov varuh, šejk Abul Hassan el Gareh, povabil v javno kopel. Rad je šel. Šejk je položil bele rjuhe k njemu in poklical svoje podanike. Pomagal jim je, da so slekli oblačila, eno za drugim, vsakomur je dal obrobljeno brisačo, in še eno. Pomagal je fantu, nato še sebi.

To je bila plemenita daritev.

Fant je preživel noč vznesen, kot da bi poležaval v paradižu nizko rastočih sadežev.

“Nobeno znanje, nobeno oko, noben čut nas ne more doseči.”

Naslednje jutro so v kopališču našli šejka mrtvega. Rekli so, da se je utopil v vodi strasti.

Bobni tolčejo višek. Bodalo se je dotaknilo golih tetoviranih prsi.

“Noben um, nobeno občinstvo, nobena ločitev, nič.”

Roža krvi vzbrsti.

Slišim glas z daljnih obal duše:

*Ko zasvetli luč razsvetljenja
bo moja duša pospremila Ozirisa,
vrnil se bom kot krilnat sokol
in se vzpel nad Zemljo,
odprl peklerska vrata,
da vidim vnovično rojstvo sonca.*

Stala sem na dvorišču mošeje al Fana in strmela proti al Ghuriju ob Kutobiji, staro knjigarno, minaret mošeje al Husseina, kupolo al Azharja. Odmev zvoka mi je zvenel v ušesih. Še zmeraj jih polni.

“Bobnaj najbolj skrito skrivnost skrivnosti ...”

“... odprto je.”

Roža krvi vzbrsti med dvema hišama, dvema dojkama, v kupoli nebes in očesu sonca.

Avtoričina opomba: Tekst je prikaz vidnih in drugih podob sozvočij sonca. Je tudi lepljenka različnih zgodovinskih obdobj in krajev: gore Atlasa, mošeja al Fana in al Kutobija so v Maroku, Al Ghuri, al Hussein in al Azhar pa v Egiptu.

Iz angleščine prevedla Pika Jutrovec

Etidal M. Osman (Egipt): pisateljica in esejistka. Avtorica *Jonah of The Sea* (Zbirka kratkih zgodb, 1987), *Illuminacija teksta* (Branja sodobne arabske umetnosti, 1988), *Yuseff Idris* (Zbirka dokumentarnih prispevkov, 1991) in *Tetovirano srce* (Zbirka kratkih zgodb, 1992).